

# “KUULE ISRAEL!” – TOORAN SUURIN KÄSKY

Johanan Ben-Israel 5769 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>  
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל – *Šemá<sup>c</sup> Jiśrā<sup>ʿ</sup>êl*, “**KUULE ISRAEL!**” on suurimpana käskynä kaiken uskomme perusta, jonka myös Herramme Ješua todistaa (esimerkiksi Matt. 22:34-40, Mark. 12:28-34, Luuk. 10:25-37), sisältyyhän siihen koko Toora ja Profeetat. *Kuule Israel!* -teksti on yhdistetty kolmesta eri raamatunpaikasta: 5. Mooseksen kirja 6:4-9, 11:13-21 ja 4. Mooseksen kirja 15:37-41. *Kuule Israel!* luetaan joko kokonaan tai osittain päivittäisissä rukouksissa, ja sillä on tärkeä osa synagogapalveluksessa, onhan se kaiken uskon ja Jumalan Sanan perusta. Olen pyrkinyt kääntämään *Kuule Israel!* -tekstin ajatuksen mahdollisimman sanatarkasti niin, että se heijastaisi heprean sanojen alkuperäisiä merkityksiä myös kieltä taitamattomille lukijoille. Raamatun tekstiin kuulumattomat lauseet ovat suluissa.

## “KUULE ISRAEL!”

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל!

(אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן.)

(Yksin luettaessa, lue: *el mélek ne<sup>e</sup>mân.*)

(Yksin luettaessa: USKOLLISELLE KUNINKAALLE.)

(5. Mooseksen kirja 6:4 — דברים ו, 1)

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

Lue: *šemá<sup>c</sup> jiśrā<sup>ʿ</sup>êl, ʾādōnâj ʾelōhênū ʾādōnâj ʾehâd.*

**KUULE ISRAEL: HERRÄ MEIDÄN JUMALAMME, HERRA ON YKSI-AINOA!**

(בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.)

(Kuiskaten, lue: *bārûk šêm ke<sup>v</sup>ôd malkūtô le<sup>c</sup>olâm wā<sup>c</sup>éd.*)

(Kuiskaten: SIUNATTU OLKOON HÄNEN KUNINKUUTENSA KUNNIAN NIMI IKUISESTI JA AINA.)

(5. Mooseksen kirja 6:5-9 — דברים ו, ה-ט)

וְאַהֲבַתְּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

Lue: *w<sup>e</sup>āhavitâ ʾét ʾādōnâj ʾelōhêkā, be<sup>k</sup>ol-le<sup>v</sup>āvêkā ūve<sup>k</sup>ol-nafšêkā ūve<sup>k</sup>ol-me<sup>c</sup>ōdêkā.*

**RAKASTA HERRAA JUMALAASI KAIKELLA SYDÄMELLÄSI JA KAIKELLA SIELULLASI  
JA KAIKELLA VOIMALLASI.**

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ:

Lue: *w<sup>e</sup>hājû hadd<sup>e</sup>vārîm hāʾéllē, ʾāšér ʾānōkî me<sup>s</sup>awwêkā hajjôm ʿal-le<sup>v</sup>āvêkā.*

**OLKOOT NÄMÄ SANAT, JOTKA MINÄ OLEN TÄNÄÄN MÄÄRÄNNYT SINULLE, SYDÄMELLÄSI.**

וּשְׁנַנְתֶּם לְבָנֵיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם

Lue: *w<sup>e</sup>šinnantâm l<sup>e</sup>vānêkâ w<sup>e</sup>dibbartâ bâm*,

TOISTA NIITÄ LAPSILLESII JA KERRO NIISTÄ,

בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֶּךָ בְּדָרְךָ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ:

Lue: *b<sup>e</sup>šivl<sup>e</sup>kâ b<sup>e</sup>vēt<sup>e</sup>kâ ūv<sup>e</sup>l<sup>e</sup>kt<sup>e</sup>kâ vaddérek, ūv<sup>e</sup>šokb<sup>e</sup>kâ ūv<sup>e</sup>qūmékâ*.

ISTUESSASI KODISSASI JA KULKIESSASI TIELLÄ, JA MAATESSASI JA NOUSTESSASI.

וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל-יְרֵךְ וְהָיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עֵינֵיךָ:

Lue: *ūq<sup>e</sup>šartâm l<sup>e</sup>ôl<sup>t</sup> al-jādékâ, w<sup>e</sup>hājū l<sup>e</sup>īōīfōl<sup>t</sup> bēn ʿenêkâ*.

SIDO NE MERKIKSI KÄTEESI JA OLKOOT KOTELONA SILMIESI VÄLISSÄ.

וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעֲרֵיךָ:

Lue: *ūk<sup>e</sup>tavtâm ʿal-m<sup>e</sup>zūzōl<sup>t</sup> bēt<sup>e</sup>kâ ūvišʿarêkâ*.

KIRJOITA NE KOTISI JA PORTTIESI PIHTIPIELIIN.



(5. Mooseksen kirja 11:13-21 — דברים יא, יג-כא)

וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם

JOS TODELLA TOTTELETTE KÄSKYJÄNI, JOTKA MINÄ OLEN TÄNÄÄN TEILLE MÄÄRÄNNYT,

לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל-לִבְבְּכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם:

RAKASTAMALLA HERRAA JUMALAAANNE JA PALVELEMALLA HÄNTÄ KAIKELLA SYDÄMELLÄNNE JA KAIKELLA SIELULLANNE.

וּנְתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ

MINÄ ANNAN SATEEN MAALLENNE AJALLAAN, SYSSATEEN JA KEVÄTSATEEN,

וְאִסַּפְתִּי דִגְנֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ:

JA SAAT ENEMMÄN VILJASI JA VIINISI JA OLIIVIÖLJYSI SATOA.

וּנְתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדֶךָ לְבֹהֶמֹתֶךָ וְאָכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ:

JA ANNAN LAITUMIESI VIHARIÖIDÄ KARJALLESII, JA SAAT SYÖDÄ JA TULLA KYLLÄISEKSI.

הַשְׁמֵרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם

VAROKAA, ETT EI SYDÄMENNE TULISI PETETYKSI,

וְסָרְתֶם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:

JA ETTETTE POIKKEAISII POIS JA PALVELISII VIERAITA JUMALIA JA KUMARTAISII NIITÄ.

וְחָרָה אֶף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם

JA ETTEI HERRAN VIHA HEHKUISI TEILLE JA ETTEIVÄT TAIVAAT SULKEUTUISI

וְלֹא־יְהִינָה מָטָר וְהִגְדָּמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ

EIKÄ TULISI SADETTA EIKÄ MAA TUOTTAISI SATOAAAN,

וְאִבְדַּתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:

JA ETTETTE PIAN HÄVIÄISI SEN HYVÄN MAAN PÄÄLTÄ, JONKA HERRA ON ANTAVA TEILLE.

וְשִׂמַּתֶּם אֶת־דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־נַפְשֵׁיכֶם

ASETTAKAA NÄMÄ SANANI SYDÄMIINNE JA SIELUIHINNE,

וְקִשְׂרוּתֶם אִתְּם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹשֶׁפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם:

JA SITOKAA NE MERKIKSI KÄSIINNE JA OLKOOT KOTELONA SILMIENNE VÄLISSÄ.

וּלְמַדְתֶּם אִתְּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם

OPETTAKAA NE LAPSILLENNE KERTOMALLA NIISTÄ,

בְּשַׁבְּתֶךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלִכְתֹּתֶךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבֶךָ וּבְקוּמֶךָ:

ISTUESSASI KODISSASI JA KULKIESSASI TIELLÄ, JA MAATESSASI JA NOUSTESSASI.

וְכִתְבֶתֶם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתֶךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

KIRJOITA NE KOTISI JA PORTTIESI PIHTIPELIIN.

לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשַׁבַּע יְהוָה

SIKSI ETTÄ TEIDÄN JA TEIDÄN LASTENNE PÄIVÄT LISÄÄNTYISIVÄT SEN MAAN PÄÄLLÄ, JONKA HERRA VANNOI

לְאַבְתֵּיכֶם לְתַת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

ISILLENNE, ANTAAKSEEN SEN TEILLE, NIIN KUIN ON TAIVASTEN PÄIVÄT MAAN YLLÄ.



(במדבר טו, לז-מא — 4. Mooseksen kirja 15:37-41)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

HERRA SANOI MOŠELLE.

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

PUHU ISRAELIN LAPSILLE JA SANO HEILLE:

וְעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדִרְתָּם

TEHKÄÄ ITSELLENNE TSITSIT VAATTEIDENNE LIEPEISIIN SUKUPOLVESTA TOISEEN,

וְנִתְּנוּ עַל-צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת:

JA PANKAA LIEPEEN TSITSIIN SININEN LANKA.

וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ

OLKOON TEILLÄ TSITSIT SITÄ VARTEN, ETTÄ KUN NÄETTE SEN,

וְזָכַרְתֶּם אֶת-כָּל-מִצְוַת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם

MUISTAKAA KAIKKIA HERRÄN KÄSKYJÄ JA TEHKÄÄ NE,

וְלֹא-תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם:

ÄLKÄÄKÄ KÄÄNTYKÖ SYDÄMENNE PERÄÄN TAI SILMIENNE PERÄÄN, JOIDEN PERÄSSÄ TE TEKISITTE HUORIN.

לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:

SEN TÄHDEN MUISTAKAA JA TEHKÄÄ KAIKKI MINUN KÄSKYNI JA TULKAA PYHIKSI JUMALALLENNE.

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

MINÄ OLEN HERRA TEIDÄN JUMALANNE, JOKA VEIN TEIDÄT POIS EGYPTIN MAASTA

לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

OLLAKSENI TEILLE JUMALA, MINÄ OLEN HERRA TEIDÄN JUMALANNE.

☆ ☆ ☆

(יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת.)

(HERRA TEIDÄN TODELLINEN JUMALANNE!)

☆ ☆ ☆

## HUOMIOITA

*Kuule Israel!* kuuluu luonnollisena osana päivittäisiin rukouksiini. Sen valtavat lupaukset ovat kasvattaneet uskoani ja kantaneet yli vaikeiden aikojen, vaikka elämäntilanteeni olisi inhimillisesti ottaen ollut kuinka vaikea tahansa. Herra todella lupaa pitää meistä huolen, jos haluamme palvella vain ja ainoastaan Häntä, ja vaeltaa Hänen käskyjensä ja säädöstensä mukaan.

Yksi perustavanlaatuinen periaate *Kuule Israel!* -tekstissä on opettaa Jumalan säädöksiä pienestä pitäen lapsille ja lasten lapsille kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Tämän vuoksi sukukypsään ikään tullut poika (13 vuotta) ja tyttö (12 vuotta) on velvollinen vaeltamaan Tooran käskyjen ja säädösten mukaan, ja on siten itse vaelluksestaan vastuussa Jumalan edessä. Käskyjen ja Raamatun periaatteiden opettaminen ja esimerkin näyttäminen vaeltamalla niiden mukaan antaa lapsille todellisen raamatullisen pohjan elämäänsä. Se on ihmeellinen Jumalan Sanan kylvö, joka ei tyhjänä palaa, vaan tuottaa hedelmää ja kantaa ikuiseen elämään!

*Kuule Israel!* -tekstissä on yhteensä 248 sanaa, joka on Tooran myönteisten käskyjen, עֲשֵׂה, – *‘asê* *‘tee!*, lukumäärä.

Tekstissä esiintyvä sana צִיצִית – *sīšîṭ* (monikko צִיצִיּוֹת – *sīšījjôṭ*), nykyhepreassa *‘tsitsit*, on varsin

mielenkiintoinen. Tsitsit on solmittu vaateen neljään kulmaan villalangoista, joista yksi on usein sininen. Sen tarkoitus on muistuttaa Herran käskyistä. Tsitsit muistuttaa juutalaista siitä, että hän on 13 vuotta täytettyään velvollinen vaeltamaan Tooran käskyjen ja säädösten mukaan koko loppuelämänsä ajan ja näin sidottu Tooraan. Kun juutalainen kuolee, tsitsitit leikataan pois hänen vaatteistaan ja rukousviitastaan osoituksena siitä, että hän on vapaa Tooran määräyksistä.

Sanan צִיצִית lukuarvo on 600. Se on solmittu kahdeksasta langasta viidellä solmulla. Kun nämä luvut ynnätään keskenään, saadaan kaikkien Tooran käskyjen lukumäärä 613 (600+8+5=613). Tsitsitin jokaisen solmun väliin on kierretty tietty määrä lankakierroksia: 7, 8, 11 ja 13. Kun laskemme yhteen kolme ensimmäistä lukua saamme tulokseksi 26, se on HERRAN Nimen (יהוה) lukuarvo. Luku 13 on sanan אָהַד – *ʿehād* ('yksi', 'ainoa') lukuarvo. Näin tsitsit todella muistuttaa meitä niin suurimmasta käskystä kuin kaikista muistakin Tooran määräyksistä.

Nykyisin Israelissa voi ostaa jopa teepaitoja, joissa on tsitsitit. Perinteisesti ne kuitenkin solmitaan 'pienen tallitin' (טְלִיַת קָטָן – *tallit qāṭān*) ja 'suuren tallitin' (טְלִיַת גְּדוֹל – *tallit gādōl*) kulmiin. Pientä tallitia käytetään päällysvaatteiden alla, mutta se ei saa koskettaa paljasta ihoa, sen sijaan suurta tallitia – juhllista ja koristeellista rukousviittaa – käytetään usein vain rukoillessa ja synagogapalveluksessa. Useimmat pienen tallitin käyttäjät pitävät tsitsitit näkyvissä, koska niiden on tarkoituskin näkyä, mutta Israelin ulkopuolella ne saattavat olla vaatteiden alla näkymättömissä. Talliteja ja tsitsitejä käyttävät vain juutalaiset miehet, niin kuin 'kipaakin' – pientä päälakea peittävää lakkia. Uskovan ja Tooraa noudattavan juutalaisen päivittäiseen vaatetukseen kuuluu aina sekä pieni tallit että kipa, ilman niitä ei voi rukoilla eikä lukea Raamattua. Useimmat maallistuneetkin juutalaiset kunnioittavat rukousta ja Jumalan Sanaa niin paljon, että käyttävät ainakin kipaa sellaisissa tilanteissa, jotka sitä vaativat, siis rukoillessa ja Raamattua luettaessa.

Tekstissä esiintyvä sana טוֹטְפוֹת – *ṭōṭfōt*, 'raamatunlausekotelo', on pieni *Kuule Israel!* -tekstin sisältävä kotelo, joka kiinnitetään ennen rukousta nahkanauhoilla otsaan ja vasempaan käteen. Nykyisin koteloa nimitetään myös toisen pyhäkön ajalta peräisin olevalla arameankielisellä sanalla תְּפִלִּין – *tefillin*.

Israelissa ja juutalaisissa kodeissa kaikkiin portteihin ja ovien pihtipieliin on kiinnitetty 'mezuzā'. Se on pieni pitkulainen kotelo oven oikeassa pihtipielessä (ulkoa katsottuna), joka sisältää *Kuule Israel!* -tekstin. Sana מְזוּזָה – *mezūzā* merkitseekin juuri oven pihtipieltä. Mezuzā tulee kiinnittää oven pihtipieleen hieman vinoon sellaiselle korkeudelle, että sitä on helppo koskettaa, koska aina ovesta kuljettaessa mezuzāa kosketetaan ja sormia suudellaan. Tämä hiljainen tapa, jota itsekin Israelissa ja kodissani pyrin noudattamaan, jaksaa syhädyttää varsinkin Jerusalemin vanhan kaupungin porteilla. On liikuttavaa nähdä Israelin kansan valtava kunnioitus Jumalan Sanaa ja sen määräyksiä kohtaan.

## TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- JERUSALEM CROWN. כְּתָר יְרוּשָׁלַיִם. The Bible of the Hebrew University of Jerusalem. Jerusalem, Israel 2000.
- Newman, Yacov & Sivan Gavriel: JUDAISM A - Z. LEXICON OF TERMS AND CONCEPTS. Jerusalem, Israel 1980.
- Lukuisia hepreankielisiä *Siddur*-rukouskirjoja.

Lisää lähdeteoksia voit katsoa tuoreimmista kirjoituksistani.